

Czas zdecydować...

... o przyszłości komunikacji miejskiej!

Sara Juhasz

Transport i komunikacja to nieodłączne elementy życia społecznego. Wzajemne oddziaływanie społeczno-ekonomiczne wymaga ciągłego przemieszczania się ludzi i towarów, co ma wpływ na jakość życia.

Pomimo swej kluczowej funkcji w rozwoju gospodarczym, **obecnie transport miejski pociąga za sobą szereg negatywnych efektów:** zanieczyszczenie środowiska, wysoką emisję hałasu, problemy związane przeciążeniem komunikacji oraz bezpieczeństwem uczestników ruchu. Te negatywne efekty są szczególnie dotkliwe na obszarach miejskich. Ponadto zmotoryzowany transport miejski ma znaczny wpływ na zmiany klimatyczne na skali globalnej.

Tak więc polityka i planowanie transportu i komunikacji pociągają za sobą konsekwencje, które **mają wpływ na całość życia społecznego; Kształtują sferę gospodarczą, społeczną i kulturową miasta** - nie tylko rozwój infrastruktury i usług transportowych.

„Troszcząc się o zdrowie mieszkańców i stan środowiska naturalnego w naszym mieście, musimy w sposób wszechstronny i wyczerpujący podejść do kwestii transportu i mobilności w miastach.”

Danica Simšič, Prezydent miasta Ljubljana

„W Lancashire integrujemy przedsięwzięcia dotyczące transportu z programami, które są tradycyjnie związane z innymi dziedzinami polityki. Obecnie pracujemy nad skoordynowanymi programami na rzecz poprawy gospodarki mieszkaniowej i działania służb zdrowia oraz pomocy osobom bezrobotnym w znalezieniu zatrudnienia.”

Jean Yates, Rada Miasta Lancashire

W praktyce, zintegrowane procesy planowania są często **hamowane przez podziały organizacyjne** pomiędzy instytucjami i agencjami rządowymi oraz rodzajami transportu.

Istnieje tendencja do postrzegania planowania transportu jako zagadnienia technicznego, w skutek czego decyzje dotyczące komunikacji miejskiej podejmowane są przy niedostatecznym zaangażowaniu społeczeństwa i dostarczają jedynie połowicznych rozwiązań.

Tu właśnie znaczenie odgrywa **Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego (SUTP)**. Problematyka transportu miejskiego wymaga realizacji **wielowymiarowej polityki** opartej na **długoterminowych strategiach**, które powinny być wdrażane w konsultacji z władzami miejskimi i obywatelami miast.

Aby osiągnąć widoczne efekty należy założyć konkretne i realistyczne cele.

W celu ułatwienia tego zadania projekt PILOT przedstawia wytyczne **Zrównoważonego Planowania Transportu Miejskiego (SUTP)** dla miast i regionów Europy.

„Komunikacja miejska nie może stać się zmorą. Może stać się przykładem sukcesu, Jeśli tylko ludzie skierują się w stronę zrównoważonego transportu.”

Kathleen Van Brempt, Minister Komunikacji, Region Flandrii

„Pełne zaangażowanie obywateli i grup społecznych jest warunkiem dobrego planowania. Ich aktywny udział jest konieczny by udoskonalić planowanie i wdrażanie projektów.”

Arcangelo Merella, Komisja ds. Transportu, Genui

Na czym polega Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego (SUTP)?

Petra Simon

Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego (ang. Sustainable Urban Transport Planning - SUTP) pomaga władzom lokalnym w podejmowaniu obecnych oraz przyszłych problemów dotyczących komunikacji.

- **SUTP stymuluje nowatorskie i efektywne metody pracy** nad lokalnym planowaniem transportu, przy użyciu istniejących i dostępnych zasobów finansowych, siły roboczej, technologii oraz infrastruktury; Dba o silne partnerstwa i zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego.
- **SUTP skutecznie rozwiązuje problemy dotyczące komunikacji** na terenach zurbanizowanych aglomeracji, w wyniku zastosowania zintegrowanych rozwiązań transportowych, które przynoszą wymierne korzyści wszystkim stronom zaangażowanym w działania.
- **SUTP to podejście strategiczne:** usprawnia i koordynuje działania w sferze związanej z polityką transportową. Jest wdrażany w perspektywie długoterminowej jednak zakłada natychmiastowe postępy.
- **SUTP jest silnie wspierane przez Unię Europejską** jako wspólna odpowiedź na problemy z którymi zmagają się miasta i regiony europejskie. Jest zgodna z przepisami i założeniami strategii rozwoju krajów i regionów Unii Europejskiej.

„Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego promuje strategiczne podejście do problemów komunikacji oraz pobudza integrację społeczno-instytucjonalną. Partnerzy z różnych sektorów działają z założeniem, że aby wypracować postęp konieczne jest zintegrowane podejście.”

Heleen Holland, Rada Miasta Bristol

„Zgodnie ze strategią Planu Rozwoju Miasta Tallinn na lata 2005-2014, planowanie urbanistyczne powinno być zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju. Istotną rolę w procesie wdrażania tego założenia odgrywać będzie zrównoważony system transportowy.”

Mr Jaanus Mutli, Wiceprezydent Miasta Tallinn

Jak działa SUTP?

SUTP to planowanie z uwzględnieniem dotychczasowych sposobów zarządzania transportem oraz praw i przepisów obowiązujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Metodyka SUTP określa udział i relacje między obywatelami oraz instytucjami rządowymi i samorządowymi, integrując ich działania w procesie wdrażania programów rozwoju transportu. W trakcie realizowania zadań, szczególną uwagę poświęca się także, aby przedsięwzięcia w ramach SUTP realizowane były ze zwróceniem szczególnej uwagi na kwestię zaangażowania społeczno-gospodarczego, zachowanie równości relacji kobiet i mężczyzn oraz analizę zdolności i możliwości realizacji projektu na danym terenie.

Na tej podstawie oraz stosując się do poniższych pięciu głównych zadań powstaje strategiczny, dobrze przemyślany proces planowania.

- 1 **Analiza możliwości realizacji działań w ramach projektu**
- 2 **Określenie zaplanowanych celów projektowych**
- 3 **Ustalenie działań i planu budżetowego planowanych przedsięwzięć**
- 4 **Określenie obowiązków oraz odpowiedzialności zadaniowej w trakcie realizacji zadań**
- 5 **Monitoring i analiza prowadzonych działań**

W ramach projektu PILOT opracowane zostały wytyczne metodyki SUTP dla miast i regionów, która przedstawia w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące planowania zrównoważonego transportu miejskiego (SUTP). Projekt PILOT porażuje praktyczny użytek z metodyki w czterech europejskich miastach: Braila, Efora, Lancaster i Tallinn.

W niektórych państwach członkowskich UE (Francja, Wielka Brytania) Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego (SUTP) stało się wymogiem prawnym dla lokalnych władz. Z tego doświadczenia można czerpać wdrażając założenia SUTP

„Miasto Lille zachęca wszystkie służby miejskie i inne służby techniczne do wspólnej pracy na rzecz poprawy komunikacji, angażujących również mieszkańców miasta do wspólnych wysiłków.

W celu kontroli nad procesem plania rozwoju transportu, powołany został centralny komitet sterujący.”

Paul Astier, Wiceprezydent Miasta Lille

„Tematyczne spotkania konsultacyjne wszystkich instytucji zaangażowanych w rozwój komunikacji, edukację oraz ochronę środowiska doprowadziły do wykreowania wspólnej wizji rozwoju transportu w naszym mieście.”

Daniela Anatolia Vasioiu, Zastępca Burmistrza Miasta Braila

Anetta Birgermayer

Jakie są koszty i korzyści?

Celem wdrażania metodyki SUTP jest osiągnięcie **długotrwałych efektów poprawy jakości komunikacji miejskiej**, poprzez skoordynowane działania projektowe, **zgodne z polityką i prawnymi wymogami Unii Europejskiej**. Dzięki temu osiągnięte są następujące cele:

- Redukcja hałasu i emisji spalin oraz zwiększenie transportu z udziałem paliw odnawialnych
- Rozwiązanie kwestii dotyczących przeciążenia ruchu miejskiego oraz problemów parkingowych
- Stworzenie bardziej dostępnego, przyjaznego i bezpiecznego transportu publicznego
- Umieszczenie kwestii ochrony środowiska na równi z problemami społecznymi i ekonomicznymi
- Zdefiniowanie współpracy pomiędzy władzami lokalnymi oraz dostawcami usług transportowych

Metodyka Zrównoważonego Planowania Transportu Miejskiego (SUTP) stworzona w oparciu o dotychczasową wiedzę i doświadczenia wdrażania rozwiązań komunikacyjnych w miastach i regionach Europy, pomaga w osiągnięciu następujących podstawowych celów rozwoju lokalnego:

- Wzrost wydajności finansowej transportu miejskiego
- Poprawa jakości życia mieszkańców i osób pracujących w miejskich aglomeracjach
- Zwiększenie atrakcyjności miast pod względem inwestycyjnym i turystycznym
- Wzmacnianie miejskich wspólnot i tożsamości lokalnej

W ujęciu długoterminowym realizacja metodyki SUTP gwarantuje **wymierne korzyści finansowe** poprzez:

- uniknięcie problemów związanych z niewłaściwym rozdysonowaniem środków budżetowych na realizację działań oraz konfliktów pomiędzy prywatnymi i publicznymi instytucjami
- asymilację społeczno-ekonomicznych oraz środowiskowych kosztów transportu dla zwiększenia jakości rozporządzania wydatkami
- stworzenie dostępu do funduszy zewnętrznych dzięki zaangażowaniu w Zrównoważone Planowanie Transportu Miejskiego (SUTP)

„Pomimo, iż wdrażanie założeń SUTP wymaga znacznych starań, powszechna akceptacja oraz niepodważalne korzyści z działań wyraźnie przewyższają poniesione koszty.”

Ingeborg Junge-Reyer, Senator Rozwoju Miasta, Berlin

„Aglomeracja miasta Nantes przeznaczona duży budżet na kwestie transportu i komunikacji. Jednak korzyści dla lokalnej sfery ekonomicznej, społecznej i środowiskowej oraz znaczna poprawa wizerunku miasta pokrywają z nawiązką poniesione wydatki.”

Camille Durand, Wiceprezydent Miasta Nantes

Nikolett Toth

W jaki sposób Unia Europejska wspiera SUTP?

SUTP otrzymuje bezpośrednie wsparcie ze strony UE, ponieważ kluczowe aspekty zrównoważonego planowania transportu miejskiego są regulowane przez rozliczne dyrektywy europejskie już od ponad 10 lat:

- Dyrektywy dotyczące jakości powietrza atmosferycznego, sporządzane latach 1996-2004, dla zdefiniowania dopuszczalnych wartości emisji zanieczyszczeń, jakie muszą zostać osiągnięte przez władze lokalne państw członkowskich do 2010 roku
- Dyrektywy SEA i EIA z lat 1997 i 2001 będące wytycznymi dla wykonania programów i projektów dla szacowania oddziaływania na środowisko
- Dyrektywy z lat 2002 i 2004 dotyczące norm hałasu, regulujące sposoby oceny maksymalnych wartości hałasu w środowisku naturalnym dla transportu lotniczego, drogowego i kolejowego
- Dyrektywa z roku 2003 warunkująca zwiększenie udziału biopaliw na rynku paliwowym w państwach członkowskich Unii Europejskiej
- Dyrektywa dotycząca informacji o stanie środowiska naturalnego z 2003 roku, stwierdzająca konieczność rzetelnej informacji opinii publicznej o stanie środowiska
- Dyrektywa z 1997 roku dotycząca procedur zawierania umów w usługach publicznych

Komisja Europejska wspiera państwa członkowskie oraz władze lokalne poprzez promocję programów dobrych praktyk, ułatwianie powiązań sieciowych dla celów współpracy oraz wymianę doświadczeń pomiędzy miastami i regionami

UE udziela wsparcia finansowego inwestycjom stosującym się do wymogów ochrony środowiska. Dostarcza środki na badania naukowe i szkolenia oraz udziela niezbędnych informacji i wskazówek jednocześnie zachęcając do tworzenia punktów doradczych.

„Wzrost liczby samochodów w historycznej części miasta Evora, należącej od 1986 do Światowego Dziedzictwa Kulturowego, jest największym wyzwaniem miejskiej polityki transportowej. Nasz Zrównoważony Plan Transportu Miejskiego wspiera miasto w utrzymaniu wiodącej pozycji na poziomie narodowym w zakresie zapewnionej mieszkańcom jakości życia.”

Mr. José Ernesto d'Oliveira, Prezydent Miasta Evora

pilot

Program Planowania Zrównoważonego Transportu Miejskiego

Przyszłość polityki komunikacji miejskiej.

Dodatkowe informacje

Poradnik i materiały dotyczące metodyki SUTP opublikowane w ramach projektu PILOT w czerwcu 2007 roku dostępne są w kilku językach na stronie internetowej projektu.

- **Pełna instrukcja** SUTP skierowana jest do osób bezpośrednio zaangażowanych w realizację zadań. Dostarcza szczegółowych wyjaśnień i wskazówek dotyczących metod wdrażania projektu popartych przykładami oraz przydatnymi materiałami źródłowymi
- Broszura SUTP przedstawia ogólną charakterystykę metodyki oraz argumentuje potrzebę jej wdrażania. Ma na celu wzbudzenie zainteresowania Zrównoważonym Planowaniem Transportu Miejskiego (SUTP) oraz zachęcenie osób odpowiedzialnych za rozwój transportu w miastach i regionach Europy do podejmowania konkretnych działań.

Mogą Państwo zamówić egzemplarz poradnika opracowanego w ramach projektu PILOT wysyłając mail na adres pilot@polis-online.org, z załączeniem nazwiska lub nazwy organizacji, informacji kontaktowych oraz zaznaczając, w jakim języku chcieliby Państwo otrzymać publikację. Skontaktujemy się z Państwem najszybciej, jak będzie to możliwe.

Skład konsorcjum projektu PILOT:

- POLIS
- Rupprecht Consult
- Mobiel 21
- Vectris
- TTR
- Sylwia Klatka - ConVoco
- EUROCITIES
- oraz miasta Braila, Evora, Lancaster i Tallinn.

Dodatkowo Projekt PILOT wspierany jest przez instytucje CERTU, URTP, Federmobilita oraz miasta Bolonia, Bristol, Kolonia, Hampshire, Lille, Genua oraz Haga.

Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony: www.pilot-transport.org

Dodatkowe informacje na temat Zrównoważonego Planowania Transportu Miejskiego (SUTP) oraz strategii rozwoju środowisk miejskich znajdują się na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/environment/urban/thematic_strategy.htm

Projekt PILOT jest wspierany przez Departament Środowiska Komisji Europejskiej.

2007 Zrealizowane przez Rupprecht Consult dla Komisji Europejskiej, z udziałem partnerów z Projektu PILOT. Zdjęcia zebrane przez węgierskie Ministerstwo Ekonomii i Transportu podczas European Mobility Week 2005 w Budapeszcie. Układ kompozycyjny broszury - firma Mobiel 21.

